

Promemorian ”Utkast till rapport om hur Sverige genomför Århuskonventionen” (M 2020/00428)

TU – Medier i Sverige (Tidningsutgivarna) har tagit del av rubricerad promemoria och får anföra följande.

TU begränsar sitt yttrande till de delar av promemorian som avser handlingsoffentligheten.

TU har i och för sig inget att erinra mot den beskrivning som här ges. Enligt TU:s mening finns det dock skäl att uppmärksamma det förhållandet att medborgarna – år 2021! – fortfarande inte har en grundlagsskyddad rätt att få en kopia av allmänna handlingar i digital form utan är hänvisade till papperskopior eller avskrifter.

Frågan har diskuterats i snart 20 år, men alltjämt gäller enligt 2 kap 16 § TF att *”En myndighet är dock inte skyldig att i större utsträckning än vad som följer av lag lämna ut en upptagning för automatiserad behandling i annan form än utskrift.”*

Det är hög tid att regeringen här snarast tar fram förslag för att säkerställa en modern anpassning av det som är en grundläggande medborgerlig rättighet till IT-samhället.

Enligt TU:s mening finns också skäl att uppmärksamma behovet av en reglering av myndigheternas avgiftsuttag vid digitalt utlämnande, där så sker, av allmänna handlingar.

TU har här, utifrån medlemmarnas erfarenheter, sett exempel på myndigheter som – eftersom det inte finns någon skyldighet att lämna ut handlingarna digitalt – obstruerat. Det har antingen skett genom att vägra ett digitalt utlämnande eller genom dryga avgifter.

Inte sällan brukar detta sammanfalla med att de handlingar som begärs ut av myndigheten är ett led i en granskning av just den myndigheten.

En statlig utredning (SOU 2020:82) har nu föreslagit en sådan reglering, men med ett avgiftsuttag om 5 kronor per ”fil” från och med den elfte filen.

Enligt TU:s mening bör utlämnandet vara avgiftsfritt eller i varje fall betydligt lägre, högst en (1) krona från och med den elfte filen. TU anser också att begreppet ”fil” behöver förtydligas.

Stockholm 2021-05-10

TU – Medier i Sverige

Thomas Mattson
Tf VD

Per Hultengård
Jurist